

Mis jäi meelde aastast 2006?

Eks kõigepealt see mis välja paistab: Lauka kooli käsitöömaja tolmueraustusüsteem, Ninaotsa puhkeala, kaunis Luidja külaseltside maja, järjest uuenev Kõpu kool, osaliselt renoveeritud 110 aastane vallamaja, remondi saanud Kõpu majaka sisemus, valmiv looduskooli maja Ristnas, Lauka seltsimaja remont, valminud Kalana küla seltsimaja, järk-järgult uuenev lasteaed "Vigri", uus Kärkla – Malvaste teelõik, uuenenud tänavavalgustused Viskoosas ja Laukal, järjest hoogustuv elamu ja suvekodude ehitus ja loomulikult Tervisemaja (nüüd siis üldnimetusega Vaba Aja Keskus) uuenenud spordisaal, mille põrandale ja pallimängu inventarile ei ole vähemalt täna Hiiumaal midagi vastu panna.

Seda kõike ei olegi ühe väikse valla territooriumi jaoks nii vähe (pinnalt küll suurim – 380 km², aga rahvaarvult täna kõige väiksem – 1393 inimest).

Meeles on meie laulukooride juubelid, meeletu vapp ja jaaniõhtud, nüüd juba traditsioonilised Päikeseloojangukontserdid, endiselt lippu kõrgel hoidvad saalihoki meeskonnad, üritused Luidja rannas ja Viskoosa spordiplatsidel, parim sotsiaalasutus Hiiumaal – Lauka Päevakeskus, aktiivses kasutuses olevad spordi- ja kammersaal, meeliköitvad käsitöönäitused valitsejamajas, väsimatud tantsumemmed ja nooruslikud Ungrulusti tantsijad, emade- ja isadepäevad lasteaia, jõuluballid Lauka koolis, suur külade jõulupidu, turistide meeliskülustuspaigad-meie tuletornid, vallamaja juubelit kajastavad tegevused, arenemist ootavad Kõrgessaare sadam ja endine Tahkuna piirivalvekordon ja veel palju muud, mida loomulikult kõike loetleda ei jõua.

Kahjuks tumestas aastat 2006 järjekordne kalatööstuse sulgemine, aga loodame, et iga lõpp on millegi algus ja tänane selgusetu olukord peagi laheneb. Siin kohal tahaks tänada meie sotsiaaltöö tegijaid, eesotsas Linda Kiivit'iga, kes on selles keerulises olukorras tubliit hakkama saanud!

Ja loomulikult suur tänu kõigile meie inimestele tegusa aasta eest!

**Kõrgessaare vallavanem
Jaanus Valk**

Hiiumaa on tõepoolest ainuke paik maailmas, kus ma tunnen end täiesti omainimesena

Detsembrikuus juubelisünnipäeva pidanud Helgi Põllo't küsitles vallasekretär: „*oled oma ajaloolaste teadmiste, keeleoskuse ja üldse laia silmaringiga inimene, võiksid töötada Hiiumaast kaugemal, aga Sina oled pühendunud kodusaarele, tehes kohusetundlikult muuseumitööd, oled maakonna parimaid giide ja hea tõlk. See on nii hea, et oled jäänud Hiiumaale meie ajaloo tundjaks, kultuuri arendajaks, aga miks sa seda teinud oled, sest võimalused oleks Sinul palju suuremad, sest oled Eestit esindanud mitmetel rahvusvahelistel seminaridel (Kreekas, Keenias)?*“

Hiiumaa on minu jaoks alati väga oluline olnud. Kas see tulenes juurtest või kodusest kasvatusesest, on praegu raske öelda. Tahtsin siia ilmtingimata tagasi tulla ja tegin selleks ka kõik minust oleneva. Ülikooli suunamiskomisjonis öeldi selle peale, et keegi tavaliselt ei soovi sinna Hiiumaale minna ja kui nüüd üks tahab, miks me peaksime siis teda takistama. Nii läkski.

Hiiumaa on tõepoolest ainuke paik maailmas, kus ma tunnen end täiesti omainimesena ehk siis ühena meist – hiidlastest. Ja saarel elamine on juba ise midagi erilist oma selgepiirilisusega maastikul ning humoristliku ebamäärasusega suhtlemises. Võib-olla just need selged piirid maa ja mere vahel ning omapärane vabadus keelekasutuses annavad siinsete inimeste mõtetele nii konkreetsuse kui lennukuse. Mulle on alati tundunud, et väikeses kohas tasapisi toimetades saab ise paremini areneda, ennast tundma õppida ja ka selle koha inimestele midagi vastu anda. Vähem kulub aega tühja-tähja peale. Kõik su ümber on tuttav, toimiv, tasakaalustatud ja turvaline. Oma lastele ütlesin küll varem,

Foto: Toomas Kokovkin

et tahan olla see näide, kes tõestab, et Hiiumaal sündimise ja elamise fakt ei võta kelleltki võimalust olla arvestatav maailmakodanik, end harida, reisida, kauneid kunste nautida. Aga tahtmist ja sisemist sundi on muidugi vaja. Väga tähtis on osata hinnata väikseid ja tavalisi asju, kuid püstitada kõrgeid ja kindlaid eesmärke. Ometi on minulgi olnud hetki, mil kas huvitavad pakkumised või kujutlused avaramatest võimalustest on mind pannud äraminemisele mõtlema, kuid siin ma olen. Järelikult on kaalukauss ikkagi kaldunud Hiiumaa kasuks. See on mu kodu, lähedased, ilus ümbrus, kaunis loodus, toredad kaaslased, meelepärane töö.

Helgi Põllo

Tänuõnad

Täname Peep Pedorit, Harri Kattelit, Kaido Kiini, Ruudi Kasserit ja Mati Kiiviti rahalise toetuse eest. Koostöös Teiega saime korraldada Kõrgessaares toreda ja meelde jääva uusaasta ilutulestiku. Edu Teie ettevõtmistele uuel 2007 aastal.

**Kõrgessaare Vallavalitsus
Kõrgessaare Vaba Aja Keskus**

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Toimetaja Tarvo Malk
Telefon: 4622492; 52 00908
e-mail:
korgessaare.teataja@mail.ee
Trükkija Saarte Trükkikoda
Artiklid avaldamiseks edastada
toimetajale hiljemalt kuu teiseks
reedeks.

Vallavalitsuse istungid

14. DETSEMBER

1. Enampakkumise tulemuste kinnitamine.

Kinnitada Ojaküla KOOLIMETSA kinnistu müügiavaliku suulise enampakkumise võitjaks müügihinnaga 390000 krooni Anu-Maie Jögi.

2. Ehitusluba. Väljastada ehitusloa Merineitsi Puhkeküla veevarustuse välisvõrgu ja sisetee võrgustiku ehitamiseks Tahkuna külas.

Väljastada ehitusluba üksikelamu laiendamiseks Kõpu külas Altnurme kinnistul, mille omanik on Lea Altnurme.

3. Ehitise kasutusluba. Väljastada kasutusluba Jaotusvõrk OÜ-le 10/0,4 kV jaotusvõrgule aadressil Mudaste küla (Suur-Raudmäe müütiimune).

4. Osaniku õigusi teostav isik. Nimetada osaühingus Hiiumaa Prügila osaniku õigusi teostavaks isikuks vallavanem Jaanus Valk.

5. Hooldajatoetuse maksimine. Lubada välja maksta detsembrikuu hooldajatoetus 31 isiku hooldajale summas 9200 krooni.

6. Täiendavad sotsiaaltoetused. Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 125 isikule summas 73414 krooni ja 60 senti.

7. Kõrgessaare Vallavalitsuse raamatupidamise sise-eeskiri.

Vaata www.korgessaare.ee.

8. Lepingu sõlmimine. Sõlmida leping MTÜ Hiiumaa Militaarjaloo seltsiga kinnistu „Tahkuna kordon“ ajutiseks kasutamiseks ja haldamiseks, tähtajaga kuni 31. mai 2007.

28. DETSEMBER

1. Inventuuride tulemuste kinnitamine.

Kinnitada 2006. aasta varade inventeerimiskomisjoni poolt koostatud inventeerimismeeskondade ja mahakandmise aktid.

2. Projekteerimistingimused.

Väljastada projekteerimistingimused üksikelamu projekteerimiseks Kodeste külas Mustika maaüksusel, mille omanik on Kristjan Aitsen.

3. Ehitusluba. Väljastada ehitusluba üksikelamu laiendamiseks Paope külas Ranna kinnistul, mille omanik on Jaan Riisalo.

Väljastada ehitusluba Ivi Puurand'ile 0,4 kV kaabelliini püstitamiseks Paope külas Rannapuu kinnistu ühendamiseks.

4. Nõusolek raadamiseks.

Anda nõusolek järgmistel kinnistudel (maaomanik Matto Maad OÜ) teetraside raideks ja kraavide laiendamiseks metsamaade raadamisega:

Kiivera küla HALU kinnistu 0,6 ha ulatuses;
Kiivera küla PÕDRASARVE kinnistul 0,4 ha ulatuses;

Kiivera küla UUTE kinnistul 0,6 ha ulatuses;
Kiivera küla UUSIKU kinnistul 0,5 ha ulatuses;
Palli küla TÜVE kinnistul 0,72 ha ulatuses;
Palli küla RAMMU kinnistul 0,5 ha ulatuses;
Palli küla PILLERKAARE kinnistul 0,27 ha ulatuses;

Koidma küla KARU kinnistul 0,27 ha ulatuses.
Anda nõusolek Kiivera külas MÕHUKA kinnistul (maaomanik Hanneli Matto) teetraside raie ja kraavide laiendamiseks metsamaa raadamisega 0,26 ha ulatuses.

Anda nõusolek Reigi ja Pihla külas KOIMETSA kinnistul (maaomanik Kalle Laid) metsa raadamiseks teetraside ja kraavide rajamiseks 0,6 ha ulatuses.

Anda nõusolek Sülluste külas TIHUMETSA kinnistul (maaomanik Kalle Laid) metsa raadamiseks teetraside ja kraavide rajamiseks 0,15 ha ulatuses.

5. Detailplaneeringu kehtestamine.

Kehtestada Hirmuste külas VÄLJÄÄRE kinnistu detailplaneering.

6. Detailplaneeringu vastuvõtmine.

Võtta vastu Poama küla NIIDI kinnistu I maatüki detailplaneeringu projekt ja Kõpu küla DAGIMÄE kinnistu detailplaneeringu projekt. Korraldada planeeringute avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 12.-26. jaanuarini 2007.

7. Detailplaneeringu algatamine.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Kalana külas KALANA 15 I maatüki kinnistul, mille omanik on Tõnu Koppel. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping T.K. INVEST OÜ-ga planeeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Kalana külas SUUREKAPTENI kinnistul, mille omanik on Tõnu Koppel. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping T.K. INVEST OÜ-ga planeeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Kodeste külas PAREMA kinnistul, mille omanik on OÜ Avangard Grupp. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping Martin Kagadze'ga planeeringu koostamise ja rahastamise osas.

8. Lasteaed Vigri kulude arvestusliku maksumuse kinnitamine.

Kinnitada 2007. eelarveaastaks lasteaed Vigri majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta aastas 36180 krooni.

9. Munitsipaalkooli õpilaskoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse kinnitamine.

Kinnitada õpilaskoha tegevuskulu arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 2007. aastal Lauka Põhikoolis 13341 krooni.

10. Toetus. Toetada 28. detsembril 2006 toimuvat Ühendus Kodukant korraldatavat Hiiumaa külade aastalõpupeo korraldamist Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses 2500 krooniga.

11. Toimetulekutoetus ja täiendavad sotsiaaltoetused.

Lubada välja maksta detsembrikuu toimetulekutoetus 21 taotlejale summas 18228 krooni.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 1 isikule summas 200 krooni.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 173 taotlejale summas 38902 krooni ja 72 senti.

12. Mobiiltelefonide kõnelimiidid.

Kehtestada mobiiltelefonidele kõnede kasutuslimiidid. (www.korgessaare.ee)

13. Kõrgessaare valla ametiautode kasutamise kord.

§1. Valla ametiauto kasutamise eest vastutab ametnik, kelle kulueelarves on vastutusel olev ametiauto.

§2. Valla ametiautod võivad vastutava isiku nõusolekul kasutada ka teised juhiluba ja vastavat volitust omavad valla teenistujad ja töötajad.

§3. Ametiautot kasutatakse ametisõitudeks ja sõitudeks, mis on vajalikud avaliku võimu teostamiseks Kõrgessaare vallas, erandkorras sõitudeks, mis ei ole otseselt ametisõidud, kuid mille eesmärk on teenida Kõrgessaare valla huve.

§4. Tagamaks ametiautode turvalisus ning otstarbekam kasutus pargitakse valla ametiautod järgmiselt:

vallavanema ametiauto – vallavanema koduõuel;
haldustöölise ametiauto – haldustöölise koduõuel;

hoolekandetöötajate ametiautod – hoolekandetöötaja koduõuel.

§5. Ametiauto läbisõidu kohta peetakse sõidupäevikut.

§6. Kinnitada ametiauto kasutamise korral töö-, ja ameti- või teenistusülesannetega mitteseotud sõitudeks hüvitamise hinnaks sõidetud kilomeetri kohta 2,50 kr/km.

11. JAANUAR

1. Valimisjaoskondade moodustamine.

Moodustada Kõrgessaare valla territooriumil

Riigikogu valimisteks 2 valimisjaoskonda – Kõrgessaare valimisjaoskond nr 01 ja Kõpu valimisjaoskond nr 02.

Kõrgessaare valimisjaoskond nr 01 – Kõrgessaare alevik, Pihla, Rootsi, Reigi, Sigala, Ogandi, Mudaste, Malvaste, Mangu, Kauste, Meelste, Tahkuna, Lehtma, Kodeste, Risti, Kanapeeksi, Koidma, Kidaste, Otste, Lauka, Kurisu, Metsaküla, Heigi, Napi, Isabella, Lilbi, Heiste, Hüti, Sülluste, Leigri, Kiivera, Puski, Nõmme, Viita, Viitasoo, Laasi, Jõesuu, Mardihansu, Tammistu, Heistesoo, Palli, Poama, Luidja, Villamaa, Kopa, Paope, Jõeranna külad – hääletamise asukohaga Tööstuse tee 16 A Kõrgessaare alevik.

Kõpu valimisjaoskond nr 2 – Hirmuste, Kalana, Kaleste, Suurepsi, Mägipe, Kõpu, Ojaküla, Ülendi, Tiharu, Vilima, Kiduspe, Suureranna külad – hääletamisruumid asukohaga Kõpu Internaatkool, Kõpu küla.

Valimisjaoskonnas nr 01 saavad valijad hääletada väljapol oma elukohajärgset jaoskonda.

Valimisjaoskonnas nr 01 saavad hääletada valijad, kelle elukohajärgsed andmed Kõrgessaare vallas on kantud rahvastiku registrisse valla täpsusega.

2. Vallavara võõrandamine.

Võõrandada tasuta Jaotusvõrk OÜ-le Kõrgessaare alevikus asuvad maakaabelliinid kogupikkusega 900 m, mille bilansiine maksumus on 1 kroon.

Võõrandada tasuta Jaotusvõrk OÜ-le Tahkuna külas asuv 10/04 kV alajaam KTP 50 kVA, mille bilansiine jääkmaksumus on 6311 krooni, tingimusel et liitumistasu maksmata säilitatakse olemasoleva liitumispunkti peakaitsme võimsus.

3. Ehitise kasutusluba. Väljastada kasutusluba üksikelamule aadressil Luidja küla Männiku kinnistu, mille omanik on Elna Pähn.

4. Maa ostueesõigusega erastamine.

Erastada ostueesõigusega Kõrgessaare alevikus Tööstuse tee 27B maaüksus pindalaga 1598 m² Arne Uusneem'ele.

5. Kinnisasja jagamine. Nõustuda Kodeste külas asuva Vasaku kinnistu (maaomanik OÜ Avangard Grupp) jagamisega järgnevalt: 3,92 ha Vasaku ja 8446 m² Põldmarja kinnistu.

6. Detailplaneeringu vastuvõtmine.

Võtta vastu Kalana küla METSAPUU kinnistu detailplaneeringu projekt. Korraldada planeeringu avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 23. jaanuarist kuni 6. veebruarini 2007.

Võtta vastu Mudaste küla PUHKENEEME kinnistu detailplaneeringu projekt. Korraldada planeeringu avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 5. – 19. veebruarini 2007.

7. Hooldajatoetuse maksimine.

Lubada välja maksta jaanuarikuu hooldajatoetus 31 isiku hooldajale summas 9040 krooni.

8. Toimetulekutoetus.

Lubada välja maksta toimetulekutoetus 1 taotlejale summas 1478 krooni.

Kõrgessaare valla preemia

Kõrgessaare valla preemia on igaaastane (ka rahaline) tunnustus, mis määratakse isikule või isikute rühmale saavutuste eest Kõrgessaare valla elu edendamiseks ja arendamiseks. Valla preemia kandidaate võivad esitada nii füüsilised kui ka juriidilised isikud. Taotlused esitatakse Kõrgessaare Vallavalitsuse kantseleisse 31. jaanuariks 2007. Valla preemia kandidaadid ja nende esitajad avalikustatakse.

Valla preemia saaja (saajad) otsustatakse 15. veebruariks 2007 selleks moodustatud komisjoni poolt. Preemia saajad nimetab vallavalitsus

Kõrgessaare Vallavalitsus

Küsimustele vastavad allastutuste juhid

1. Millised olid olulisemad tööalased kordaminekud 2006 aastal?
2. Millisele probleemile sooviksite kindlasti juhtida valla kodanike ja valla juhtide tähelepanu?
3. Kuidas teie arvates võiks seda probleemi lahendada (millest alustada)?
4. Mis on Kõrgessaare vallas väga hästi?
6. Mida ootate uuel aastal?

Sirje Garamaga (Lasteaed Vigri juhataja):

1. Saime vallapoolse tuntava palgatõusu. Riikliku järelvalve väga positiivne hinnang. Suutsime teha remondi saalis, rühmade magalates, ühe rühma wc kap. remondi. Valla tunnustus ja meelepidamine tähtpäevadel. Aastalõpu üllatuskingid lastevanematelt ja osahingult Merineitsi Puhkeküla. Suur üllatus: jõulueelne vallavanema vastuvõtt.

2. Heakord asulas (park, bussipaviljon, lagunenuid hooned (vana labor, katlamaja), tänavate remont, valgustus Tööstuse tänaval, kortermajade ümbrus), hulkuvad koerad. Kalmistute heakord, töövahendite nappus (KÕPU), randade heakord ja prügimajandus.

3. Hoonete omanike trahvimine, on olemas koerte ja kasside pidamise eeskirjad, tuleb vormistada rikkumised, korraldada asulas ühiseid talguit.

4. Tuletornid on korras ja avatud, kammersaali kontserdid ja üritused, koolivaheagade sisustamine, mereäärased puhkekohad ja et on veel neid, kes pole Kõrgessaare vallast jalga lasknud.

5. Ootame palgatõusu, lapsi lasteaeda, sellega seoses töökoha säilimist, üksteise mõistmist, kannatlikkust ning head tervist. Ning hästi-hästi suurt rahakotti remondi jaoks.

Artur Valk (Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse juhataja):

1. Kordaminekuks saab pidada seda, et 2006 aastal lõpetasime Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse spordisaali renoveerimise: mitme järjestikuse aasta renoveerimise tulemusena on meil nüüd hea akustikaga 100 kohaline kammersaal, teise korruse treeningisaal tantsijatele ja korraliku põrandakattega ja valgustusega spordisaal. Lisaks sai renoveerimise tulemusena endistesse

kinoaparatuuri ruumidesse ehitatud kolm külalistetuba, mille loodame sel aastal ka mõõblika sisustada. Renoveerimisega otseselt ja rahastamisvõimaluste leidmisega on tegelenud paljud inimesed ja hea on ka ennast nende hulka kuuluvaks nimetada. Teiseks kordaminekuks nii enda jaoks kui laiemalt kultuuri jaoks loen Eestimaa Rahvamajade (siia kuuluvad kõik eri nimedega kultuuriasutused) juhatajate esinduskogu juhataste töös osalemist. Loomisel on Eestimaa Rahvamajade Ühing, mille üheks põhiliseks eesmärgiks oleks Rahvamajade seaduse väljatöötamine /esimesel iseseisvuse perioodil toimis selline seadus/. Seaduse eesmärgiks oleks välja tuua riigi ja kohalike omavalitsuste ootused kultuuriasutustelt, samuti nende rahastamismudelid ja loomulikult ka kultuuriasutuste töö eesmärgid jne. See saab olema pikk ja huvitav tööprotsess, mille seaduseks jõudmiseni vajatakse eri institutsioonide toetust ja mõistmist, eelkõige aga seadusandja poliitilist tahet.

Samas on "oma" seadus raamatukogudel, muuseumidel ja see on nende toimimist oluliselt parendanud. Olukord kus rahvamajade /laiemalt kultuurimajade jne./ seisund on seadustamata /kultuuriasutust peab omavalitsus ülal pidama ainult sellisel juhul, kui see on olemas, kuid kuskil pole kirjas, et kohalikul omavalitsusel peab kultuuri-või rahvamaja olemas, ei ole kultuuri arengule kohe kuidagi vastuvõetav.

Loen enda osalemist esinduskogu töös väga huvitavaks ja arendavaks, millegi uue sünni juures on alati põnev olla.

Loomulikult on palju kordaminekuid toredatest üritustest nii spordi kui ka kultuuri vallas, rõõmsad näod ja rahulolu on sellisel puhul mõlemapoolne.

2. ja 3. Tasapisi on valla hallatavad asutused renoveeritud, kõigil on paremad töö- ja õppe- ja puhketingimused jne., justkui kõik läheks hästi..., aga olen ka mõned aastad tagasi öelnud ja ütlen ka täna, et korras hooned üksi ei tähenda midagi, kui neisse ei jätku varsti enam inimesi (vähem kui kümne aastaga on valla elanike arv vähenenud ca 150 inimese võrra - s.o. 10 protsenti elanikest).

Kavama peab hoolivus inimestest, ei saa investeerida ainult "betooni", peab investeerima ka inimestesse.

Kohalik omavalitsus võiks koostöös HOL-iga ja maavalitsusega tutvustada Hiiumaad ka mujal

Eestimaal elamisväärsed ja edumeelse paigana, kus huvitav elada ja hea töötada. Nii on muide korraldanud Läänemaa end tutvustavaid ja reklaamivaid päevi Tallinnas jne. Ehk tasub mõelda.

Kindlasti tasub vallal tegeleda sellega, et paraneksid ja saaksid korrastatud valla teed, lobitööd tasub teha sellel suunal, et mustkattega tee jõuaks Ristnani.

Oluliselt rohkem vajab tähelepanu heakord. Loodan, et inimestel paraneb ka töökoha leidmise võimalus kohapeal. Varem tuldi mujalt Hiiumaalt Kõrgessaarde tööle, nüüd on vastupidu, ehk toob aeg ka siin positiivseid muutusi.

4. Minu meelest on meie vallas tublid, töökad ja naljalembesed inimesed, kes ka eluraskuste ettetulemisel püüavad asjast oma elurõõmu ja optimismiga üle saada. Need on omadused, mis alati iseloomustanud hiidlast, saarerahvas on kord juba selline, sest siinmail pole elu kunagi kerge ega lihtne olnud. Nii et, kui küsida mis meie vallas on hästi, siis vastan, et siin elavad KÕIKSE PAREMAD INIMESED ja juba see on suur õnn.

5. Sellel aastal tahame Kõrgessaare Vaba Aja Keskusesse sisustada jõusaali koos vajaliku inventariga ja Kõrgessaare aleviku korvpalli välisväljak saab uue väljakukatte ja uued korvpallikonstruktsioonid (lisame ka ühe kiige). Rahastus neile objektidele on riigielarves olemas. Loodan, et Kõrgessaare Vaba Aja Keskusele tuleb huvitav ja tõine aasta.

Lisaks loodan, et uuel 2007 aastal läheb hästi kogu Kõrgessaare valla rahval. Olgem sõbralikud, loovad, edumeelsed ja terved, küll siis tuleb õnn meist igaihe õuele.

Leelo Sarapuu (Kõrgessaare Keskraamatukogu juhataja):

1. Jõudsime töödega ja uue arvuti soetamisega sinnani, et võisime alustada elektroonilise laenutusega.

2. Vähem kurta ,kui halvasti kõik on ja hoopis näha positiivset, mis sest, et seda on vähevoitu.

3. Igaüks võiks alustada iseendast.

4. Ei tule kohe meelde, mis eriti hästi oleks, aga kindlasti on lihtsalt hästi (nagu ka lihtsalt halvasti)

5. Et sünniks ime ja Kõrgessaare valda tuleks miski või keegi, kes looks piisavalt töökohti Eesti keskmise palga eest ja inimesed ei peaks enam mööda ilma leivaraha taga ajama.

Väikeste hiidlaste kultuurireis KUMUSse

Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse kunstiring tegutseb juba mitmendat aastat. Selle aja jooksul on välja pandud näitusi oma töödest, käidud kunstilaagris, osaletud koolivaheaja kunstipäevadel. Seekordsel talvisel koolivaheajal võtsime suuremate lastega ette reisi Tallinnasse eesmärgiga külastada uut kunstimuuseumi KUMU. Hommikul sõitsime välja juba õige varakult, kell 5 hommikul. Sellegipoolest olid lapsed rõõmsameelsed ja täis tegutsemistahet. KUMUs ootas meid proua Anu Purre, kes näitas meile maja, tutvustas kunstiteoseid ning lõpuks tehti koos lastega praktilist tööd. Lapsed kuulasid suure huviga ja rääkisid ka ise kaasa kui seda paluti. Meelde jäid nii ajalooühingulised baltisakslaste kaunid

maalid kui ka tänapäevased tööd, mis tehtud näiteks piimapakenditele. Samuti oli huvitav vaadata installatsioone putukatest ja heinast valmistatud suurt looma. Huvitav oli ka skulptuuride ruum, kus kõik kujud olid vaikselt omavahel kõnelema pandud. Kuna muuseum on väga suur ei suuda kõike ühe korraga üle vaadata. Seepärast kutsuti meid uuesti külla, kui meil selleks vähegi aega ja võimalust peaks tulema. Eks seegi reis sai

ju teoks tänu Kultuurkapitali poolt rahastust leidnud projektile ja Kõrgessaare Vaba Aja Keskusele. Aitäh neile toetuse eest!

Lisaks KUMU külastusele saime veel käia Energiakeskuses. Seegi meeldis kõigile väga. Lapsed sõitsid segwayga, mis liigub edasi, kui end vaid pisut ette- või tahapoole kallutada. Näha oli palju igasuguseid põnevaid leiutusi. Osalesime teadusteatri etendusel ja ise sai katsetada ja proovida üle 100 põneva eksponaadi- tekitada elektrit, moodustada hiigelsuuri seebimulle, kuulata põnevaid heliefekte jpm.

Kõik 12 last ja õpetajad (Aave Kark, Katrin Laan ja Jane Soop) jäid õpetliku ja huvitava päevaga ülimalt rahule. Aitäh kogu reisiseltskonnale!

**Kunstiringi juhendaja
Katrin Laan**

Siirad tunnussõnad ja tänud

Hiiumaa Kodukandi poolt kõigile, kes kaasa aitasid aastalõpupeo heale kordaminekule Vaba Aja Keskuses, seda nii ettevalmistajate, ülesastujate, piduhõrgutistega lookas laudade tegijate, külaliste kui ka kõikide „Seelikuküttide“ pilli järgi rõõmsameelsete tantsijate poole pealt. Seekordne pidu toimus Kõrgessaare vallas: südamlik tänu tõelisele segakoorile nii meeli-ülendava avaakordi eest ja eriline tänu, lugupidamine ning tunnustus hr. Artur Valk'ile - suurepärase õhtujuht, peo süda ja hing – täiusliku juhtimise eest!

Kohtumiseni aasta pärast!

Hiiumaa Kodukandi juhatase nimel

Lii Kohari

2006 aasta edu edulood

Haridusselts EDU tänab ja avaldab lugupidamist PRIA-le, Kohaliku Omaalgatuse Programmile ja Kõrgessaare Vallavalitsusele Luidja seltsimaja I etapi rekonstrueerimistöde rahastamise eest. Aitäh ehitajale, AS Rammar'ile!

Meie kandi kultuurielu sai rikkamaks Puski päeva ja Segakoori 10-aastapäeva koosviibimiste kaudu tänu Kohaliku Omaalgatuse Programmi ja Hasartmängmaksunõukogu rahalisele toetusele ning koostöö(edu)meelsetele seltsi liikmetele ja headele sõpradele.

Edu juhatus.

Uued tuuled raamatukogus

Selle aasta teisel päeval jõudsid Kõrgessaare raamatukogu töötajad kohale varem kui tavaliselt – pidime alustama elektroonilise laenuetusega. Teoreetiliselt oli asi lihtne ja selge, aga praktikas... Esimesed külastajad ei lasknud end kaua oodata, aga esimese laenuetuse arvutiga tegime Astrid Sedrikule – õppisin ise ja õpetasin Leidat. Esimesed laenutused tehtud, tuli ka pisut enesekindlust ja praeguseks tundub laenutamine arvutiga juba argisem. Igavaks aga töö ei lähe – igas päevas midagi uut.

Ajakirju ja ajalehti elektrooniliselt ei laenutata.

Aasta algus on tavaliselt kokkuvõtete aeg – nii ka meil. Kahjuks jätkub Hiiumaal rahvastiku vähenemine ja sellega seoses meil lugejate vähenemine. Võrreldes eelmise aastaga on Kõrgessaares vähem 113 lugejat neist lapsi 30 vähem. Rõõmustava poole pealt - vaatamata raamatute hinna tõusule oli võimalik 2006-l aastal osta 214 raamatut rohkem, kui 2005-l aastal. Sellel kohal tänane OV –st, kelle rahata ja toetava suhtumist poleks ei uut arvu, elektroonilist laenuetust ega raamatuid!

Suurimatest üritustest toimus raamatukogus

Meenutades aastat 2006

on heameel, et trükivalgust nägi raamat “Meenutusi elust” – aitäh teile memmed-taadid.

Sain kontakti valla noortega, kes õpivad mandril ja kirjutasid valla lehte oma õpingutest, elukutse valikust ja muudest huvidest. Edu teile, noored.

Valla elu muudavad mitmekülgsemaks külaseltsid, kelle aktiivsus on tunnustamist väärt. Suurepärase on Kõpu külade päevad, eelmine suvi Kiduspe elanike korraldatud, aastaringelt tegutseb Lauka piirkonna külaarendusselts, hästi kordaläinud on haridusselts EDU poolt korraldatud Puski üritused, tublit arendustegevust teeb Kalana külaselts. Kõik seltsid, kes arendavad meie valla hariduse-, kultuuri- ja sporditegevust, olgu teil ikka tahtmist hooga jätkata.

Hea Luidja kandi rahvas ja kõik, kes tahavad kaasa aidata Luidja seltsimaja väljaehitamisele ja sisustamisele!

23.novembril anti seltsimajale kasutusluba, 27. detsembriks saime ka PRIA poolt kõik rahad ja rõõm oli meiega, sest suur võlg sai enne aastavahetust tasutud.

Valmis sai seltsimaja alumine korrus, olemas on Internetipunkti tarvis arvutipark, kuid puuduvad raamaturiiulid, tervisetoa sisustus, teise korruse ruumid ootavad siseviimistlust ja suure saali tulekust annab märku tuulepapiga kaetud katuseosa.

Nii. Teha on palju, seega ka raha peame taotlema palju. Fondid annavad seda, kuid nad on lahked vaid siis, kui ka ise veidike panustame. Tavaline omaosalus on 10 – 20 % kogusummast. Maja valmib meie kõigi, igas eas elanike tarvis. Ja et me saaksime jätkata poolelijäänud huvitegemisi ja ette võtta uusi, pöördume Teie poole, armas rahvas!

Luidja seltsimaja edasi ehitamise ja sisustamise tarvis saate Teiegi kaasa aidata, kui teete pisikesse rahalise panusena sissemaks meie annetuste kogumise erikontole 221017200588 Teie poolt annetatud summa arvatakse maha aasta maksustatavast tulust ja Te kirjutate oma nime ajaloo lehekülgedele.

Siiras usus ja hea lootuses ning vajadusel täiendavat teavet jagades

Laili Lutsar (tel.521 7308) ja

Lii Kohari (tel.521 0970; 469 3560).

„Luule neli olekut...“ (idee Katrin Sarapuu), mis viidi läbi õues vastavalt aasta-ajale ja Kõrgessaare rmtk. korraldada oli üle-Hiiumaaline raamatukoguhoidjate kokkutulek.

Suured tänu ja kiidusõnad „Linnusilma“ liikmetele Leida Pielbergi eestvedamisel. Nad on tublid lugejad, tragid näputöö tegijad ning igal üritusel rõõmsalt kohal ja teevad ise nii üritusi kui näitusi. Ei ole unustatud ka parimaid lugejaid, aga sellest juba järgmine kord.

Kordaminekuid ja ootuste täitumist kõigile!

Leelo Sarapuu

Mitmed maakonna üritused korraldati 2006 aastal Kõrgessaare Vaba Aja keskuse saalis – täiskasvanud õppija nädala koosviibimine, sotsiaaltöötajate tunnustamine, Hiiumaa külade päev. Selleks annavad kindlasti põhjust meie hästi remonditud saalid ja suurepärase õhtujuht. Koostöös Hiiumaa Muuseumiga valmis näitus vallamaja ajaloo. Täna Helgi Põllot ja kõiki teisi vallaelanikke, kes töid dokumente ja fotosid näituse jaoks. Näitust on külastanud õpilased ja mitmed vallaelanikud, veel detsembrikuus tõi Reigi küla mees valla ajalugu kajastavaid fotosid. Head inimesed, olete alati oodatud vallamajja. Kohtumiseni ja edukat 2007 aastat soovides

**Ludmilla Träder
Vallasekretär**

**ÖNNITLEME JAANUARIKUU
EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI JA
JUUBILARE!**

**ERICH TÕNISMAA
ELLA NOORKÕIV
ELVI KÄÄR**

**LEMMIT-KAUPO LAANEORG
ANU-MAIE JÕGI
TOIVO VALK
URVE NÕMMERGA**

24.detsembril toimus jõulu jumalateenistus Puskil. Preester Sakarias Leppiku jutust jäi kõlama lause, et mõelgem palves sellele, et kunagi saaks Puski kirik korda tehtud. Samal päeval sain ka Peeter Laredei raamatu “Õigeusk vanal Hiiumaal”, kus kirjeldatakse Vassili Verloki tegemisi Puskil ja abikiriku ehitamist Kõppu Külamaale, soovitan lugeda.

Tekst ja foto Ludmilla Träder

LAUKA PÄEVAKESKUSE TEATED

20. veebruaril kell 15.00-16.00 Lauka Piirkonna Külaarendusseltsi ruumides müüb oma kaupa kauplus SAMAARIA

31. jaanuaril kell 13.15 pensionäride koosviibimine, BINGO, jaanuarikuu sünnipäevade tähistamine
Transport: 13.00 Viskoosa bussipeatusest (Tõnis)

Kõrgessaare perearst teatab:
Kolmapäeval 24. jaanuaril perearsti vastuvõtt kella 8.00 – 11.00.

Ostan asfaltteega piirneva kinnistu (vähemalt 4 ha); Evely 56643306

**MANALATEED LÄINUD
ARNOLD PALL
LEIDA OJALA**